

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRVOUKA

2. ročník

Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

TAŽNÍ PTÁCI

Tažní ptáci, vyhledávání informací v textu pomocí zadaných úkolů.

VI. znak: UM - ČaJS

Tažní ptáci

Když přichází podzim, tažní ptáci odlétají přečkat zimu na jih do teplejších krajín. Čeká je daleká cesta, třeba i přes moře. V jižních krajích je teplo a dostatek potravy. U nás by se tito ptáci v zimě neuživilí. Mezi tažné ptáky patří např: **vlaštovka, jiříčka, husa velká, čáp, špaček, skřivan a kukačka.**

Vlaštovka

Na jarní přilet vlaštovek se těšíme, protože vlaštovky považujeme za symbol jara. Vlaštovka je často zaměňována s jiříčkou. Vlaštovka má načervenalé hrdlo a hlouběji vykrojený ocas. Vlaštovky jsou zvyklé na přítomnost člověka. Hnízda si staví uvnitř budov.

Jiříčka

Mnoho lidí si jiříčku plete s vlaštovkou. Jiříčka má bílou skvrnku nad ocasem. Svá hnízda si staví vně budov. Vlaštovky létají nízko nad zemí. Jiříčky loví tak vysoko, že je sotva můžeme rozlišit. Na podzim před odletem do teplých krajín můžeme vidět jiříčky a vlaštovky posedávat na drátech elektrického vedení.

Husa velká

Husy žijí v příkladném trvalém manželském svazku. V době, kdy husa sedí na vejcích, houser nepřetržitě hlídá na hladině, aby včas upozornil na případné nebezpečí. V době výchovy housat se rodina přemísťuje známým husím pochodem. Vpředu husa, za ní v řádce jedno housat za druhým a konvoj uzavírá houser.

Čáp

Čápi si staví hnízda na střechách a komínech domů. V srpnu odlétají do jižní Afriky, kde je teplé podnebí. Tam na březích velkých jezer nacházejí pochoutky, které mají nejraději - žáby, vodní hady, malé ryby a vodní hmyz.

Skřivan

Zpěv skřivánka patří nerozlučně k obrazu naší krajiny. Skřivan byl dříve znám každému, kdo pracoval na poli. Bohužel skřivanů neustále ubývá. Skřivani zpívají zjara ihned po přiletu. Známé je úsloví o skřivanu, který si musí na Hromnice vrznout i kdyby měl zmrznout.

Kukačka

Kukačka si nestaví hnízdo a svá vajíčka klade do hnízd cizích. Ale je užitečná, protože se živí velkými chlupatými housenkami, které okusují listy a kůru stromů.

Špaček

Mnoho lidí rádo vyvěšuje pro špačky budky a špačkové je rádi osídlují. Špaček si často pochutnává na třešních a hejna špačků umí nadělat velké škody na vinicích, když dozrávají hrozny.

PRACOVNÍ LIST

1. Vzpomeneš si, kolik ptáků bylo uvedeno v textu, aniž by ses znovu podíval?
Zkus je napsat.

2. Čti věty a rozhodni, zda jsou pravdivé. Správnou odpověď podtrhni.

Vlaštovka je často zaměňována s jiříčkou.

ANO - NE

Jiříčka má bílou skvrnku na křídlech.

ANO - NE

Čáp si staví hnízda v korunách stromů.

ANO - NE

Skřivanů neustále ubývá.

ANO - NE

Kukačka svá vejce klade do cizích hnízd.

ANO - NE

Špaček je pro vinice užitečný.

ANO - NE

3. Vybarvi rámeček se slovem, které se objevilo v textu.

DALEKÁ	NOC	MOŘE	KAŠTAN
PŮJDE	HNÍZDA	OSOBA	POTRAVY
RODINA	ZMRZNOUT	V ZÁŘÍ	CIZÍCH

4. Ústně vysvětli slova z textu.

symbol, vně, příkladném, podnebí, nepřetržitě, případné,
konvoj, osidlují

5. Najdi v textu, opiš a vysvětli známé úsloví (pranostiku) o skřivanu.

6. Tažní ptáci se pomíchali se stálými. Dokážeš je roztřídit?

vrabec polní

špaček obecný

jiříčka obecná

vrána obecná

straka obecná

skřivan polní

vlaštovka obecná

sýkora koňadra

STĚHOVAVÍ PTÁCI

STÁLÍ PTÁCI

7. Doplň do vět chybějící slova.

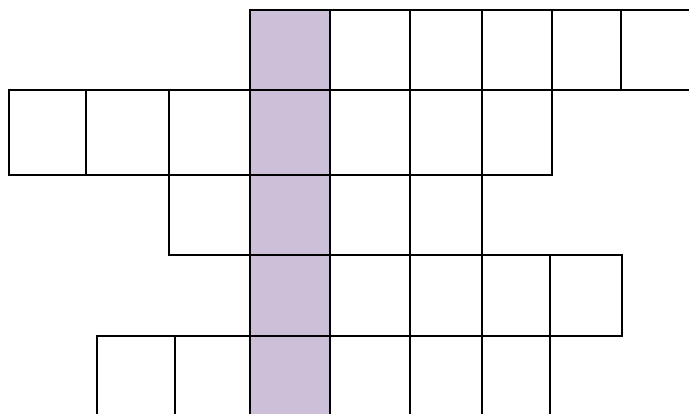
Když přichází _____, tažní ptáci odlétají _____ zimu do
teplejších _____. Čeká je _____ cesta, třeba i přes _____.
V jižních _____ je teplo a _____ potravy. U nás by se tito
_____ v zimě _____.

8. Popiš stavbu těla ptáka.

9. Vylušti tajenku a zjisti dalšího z ptáků, odlétajícího do teplých krajů.

1. Jaká cesta čeká ptáky na podzim?
2. Co ptákům zde v zimě chybí?
3. Ptáci letí mnohdy až za
4. Jaké období tráví ptáci pryč?
5. Jak se nazývá roční období, ve kterém ptáci odlétají?

Tajenka: _____

10. Jak se ti dnes pracovalo? Ohodnoť svůj výkon označením odpovídajícího smajlíka.

PRACOVNÍ LIST - ŘEŠENÍ

1. vlaštovka, jiříčka, husa velká, čáp, skřivan, kukačka, špaček

2. Vlaštovka je často zaměňována s jiříčkou.

Jiříčka má bílou skvrnku na křídlech.

Čáp si staví hnízda v korunách stromů.

Skřivanů neustále ubývá.

Kukačka svá vejce klade do cizích hnízd.

Špaček je pro vinice užitečný.

ANO - NE

ANO - NE

ANO - NE

ANO - NE

ANO - NE

ANO - NE

3.

DALEKÁ	NOC	MOŘE	KAŠTAN
PŮJDE	HNÍZDA	OSOBA	POTRAVY
RODINA	ZMRZNOUT	V ZÁŘÍ	CIZÍCH

4. **symbol** - znamení, emblém, značka

vně - zvenčí, venku

příkladném - dokonalém, skvělém, výborném

podnebí - klima, dlouhodobý stav počasí

nepřetržitě - neustále, pořád

případné - eventuální, kdyby se stalo

konvoj - skupina spolupracujících vozidel nebo lodí, moderní verze karavany, v textu použito obrazně

osídlují - kolonizují, obydlují a upravují neobydlená území

5. **Na Hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout.**

Skřivan musí zazpívat, aby ohlásil blížící se jaro, i kdyby byl třesutý mráz.

Patří mezi pranostiky nedůvěryhodné, dnes neplatné. Hromnice jsou

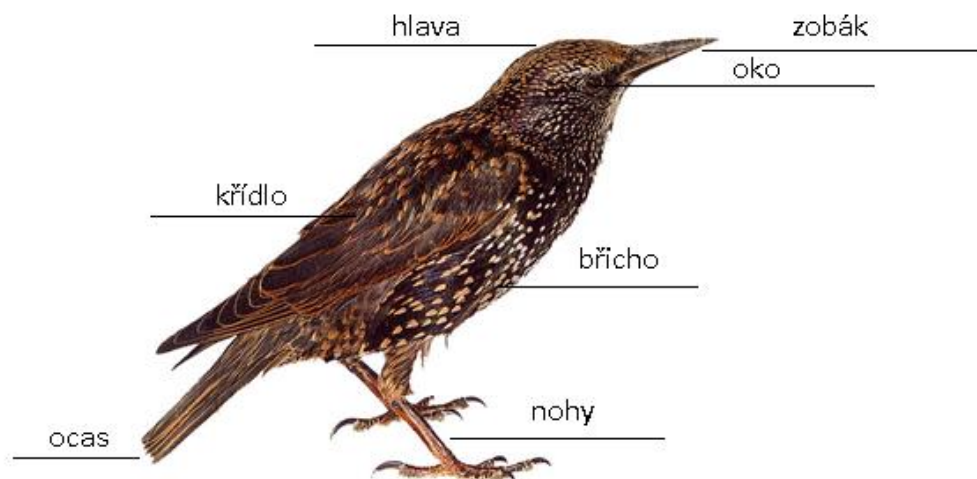
2. února a skřivan přilétá sice jako jeden z prvních ptáků, ale až na konci února.

6. **TAŽNÍ PTÁCI** - skřivan polní, špaček obecný, jiříčka obecná, vlaštovka

STÁLÍ PTÁCI - vrabec polní, vrána obecná, straka obecná, sýkora koňadra

7. Když přichází **podzim**, tažní ptáci odlétají **přečkat** zimu do teplejších **krajin**. Čeká je **daleká** cesta, třeba i přes **moře**. V jižních **krajích** je teplo a **dostatek** potravy. U nás by se tito **ptáci** v zimě **neuživil**.

8.

9. 1. daleká
2. potrava
3. moře
4. zimní
5. podzim

ODKAZY A CITACE:

<http://www.pripravy.estranky.cz/clanky/prvouka/tazni-a-stali-ptaci.html>

<http://www.ckrumlov.cz/obr/aktual/region/8896.jpg>

http://i.idnes.cz/06/111/cl6/DNO16cd27_smajlik.jpg

<http://i48.photobucket.com/albums/f220/johanka007/Animation%20Smilies/smajl012.gif>

http://obrazky.superia.cz/nahled-velky/smutny_smajlik.png